

Kapitel 8

Udvalgte emner i forhold til undervisningens indhold og tilrettelæggelse m.v.

Fagrække og time- og læseplaner

Bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og kvalitetsaftaler m.v. i behandlings- og specialundervisningstilbud og på børne- og ungehjem:

§ 4. Time- og læseplaner skal omfatte folkeskolens fulde fagrække, obligatoriske emner og valgfag, jf. § 5, stk. 1-4, §§ 7, 7 a, 9, 11 og § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., § 19 c, stk. 2, og § 19 d, stk. 2 og 4, i folkeskoleloven, jf. dog § 17 om korte målrettede undervisningsforløb.

Stk. 2. Time- og læseplaner kan fastsættes samlet for alle klassetrin.

§ 4 i kvalitetsaftalebekendtgørelsen fastsætter, at time- og læseplaner skal omfatte folkeskolens fulde fagrække, obligatoriske emner og valgfag, jf. § 5, stk. 1-4, §§ 7, 7 a, 9, 11 og § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., § 19 c, stk. 2, og § 19 d, stk. 2 og 4, i folkeskoleloven, jf. dog § 17 om korte målrettede undervisningsforløb.

Udbuddet af den fulde fagrække skal ses i forhold til, hvilke klassetrin tilbuddet har som målgruppe. Det betyder fx, at såfremt tilbuddet kun har 4.-9. klassetrin, er det de dertil hørende fag, emner m.v., der skal indgå.

Kvaliteten af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand vurderes blandt andet ud fra undervisningens tilrettelæggelse og indhold. Formålet hermed er at sikre, at der ved kommunalbestyrelsens vurdering af kvaliteten af et tilbud tages stilling til undervisningens tilrettelæggelse og indhold.

Ved vurderingen vil der således skulle tages stilling til, hvordan det sikres, at undervisningen i tilbuddet lever op til folkeskolelovens krav. Indholdet af undervisningen vil således skulle vælges og tilrettelægges, så det giver eleverne mulighed for faglig fordybelse, overblik og oplevelse af sammenhænge. Undervisningen vil endvidere skulle give eleverne mulighed for at tilegne sig de enkelte fags erkendelses- og arbejdsformer. I vekselvirkning hermed skal eleverne have mulighed for at anvende og udbygge de tilegnede kundskaber og færdigheder gennem undervisningen i tværgående emner og problemstillinger. Der henvises til § 5 stk. 1, i folkeskoleloven.

Undervisningen vil endvidere skulle omfatte alle fag og obligatoriske emner samt valgfag i folkeskolen. Der henvises til folkeskolelovens § 5, stk. 2, samt §§ 7, 9 og 11.

Tilbuddet vil således ikke generelt kunne undlade at udbyde bestemte fag, obligatoriske emner eller valgfag, men den enkelte elev vil kunne fritages for undervisning i et eller flere fag efter reglerne i § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Folkeskolelovens ramme for undervisningen

Folkeskoleloven:

§ 20.

...

Stk. 5. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan gives i behandlings- og specialundervisningstilbud, der er godkendt efter lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan endvidere gives i specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, der er godkendt efter lov om socialtilsyn. Bestemmelserne i kapitel 6 bortset fra § 40, stk. 1, 3 og 7, finder ikke anvendelse på de tilbud, der er nævnt i 1. og 2. pkt.

Det fremgår af folkeskolelovens § 20, stk. 5, at bestemmelserne i kapitel 6, bortset fra § 40, stk. 1, 3 og 7, ikke finder anvendelse for specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem og i behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det betyder, at hovedparten af de regler, der vedrører styrelsen af kommunens skolevæsen, ikke gælder for de i folkeskolelovens § 20, stk. 5, nævnte tilbud.

Som følge af krav om indgåelse af en kvalitetsaftale mellem kommunen og et børne- og ungehjem eller behandlings- og specialundervisningstilbud finder reglerne i kapitel 6 i folkeskoleloven om styrelsen af kommunens skolevæsen ikke anvendelse, bortset fra folkeskolelovens § 40, stk. 1, om kommunalbestyrelsens ansvar for, at ethvert undervisningspligtigt barn i kommunen bliver indskrevet i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, § 40, stk. 3, om kommunalbestyrelsens godkendelse af læseplaner samt § 40, stk. 7, om kompetencedækning.

Det indebærer blandt andet, at regler, der vedrører kommunalbestyrelsens beslutninger om skolevæsenet, samt regler, der vedrører skolebestyrelsen, skolens leder og elevråd ikke gælder i behandlings- og specialundervisningstilbud og på specialundervisningstilbud i børne- og ungehjem.

Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i behandlings- og specialundervisningstilbud og på specialundervisningstilbud i børne- og ungehjem er en del af kommunens samlede skoletilbud i den kommune, hvor tilbuddet ligger.

Hvilke bekendtgørelser gælder?

Bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og kvalitetsaftaler m.v. i behandlings- og specialundervisningstilbud og på børne- og ungehjem:

§ 2. Bortset fra reglerne i § 1, nr. 6, §§ 4, 6-9 og 15-18, finder reglerne i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand anvendelse for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem og i et behandlings- og specialundervisningstilbud.

§ 5. Bekendtgørelser udstedt i medfør af folkeskoleloven finder anvendelse med de modifikationer, der følger af folkeskolens styrelsesforhold.

§ 7. En af kommunalbestyrelsen udpeget skoleleder fra en af kommunens folkeskoler træffer beslutninger om den enkelte elevs fritagelse fra fag og fra deltagelse i prøver.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal ved indgåelse af kvalitetsaftale tage stilling til, hvilke beslutninger der normalt træffes af skolelederen, jf. § 45, stk. 2, i folkeskoleloven, og regler i bekendtgørelser udstedt i medfør af folkeskoleloven, der kan varetages af tilbuddets leder, jf. dog stk. 1 og 3 og § 8.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at lederen i tilbuddet har de nødvendige kompetencer til at træffe de beslutninger, der henlægges til tilbuddets leder, eller at de nødvendige kompetencer er til rådighed for lederen på anden vis.

§ 8. Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen skal udpege en skoleleder fra en af kommunens folkeskoler som ansvarlig for afholdelse af test, prøver og den nationale trivselsmåling, jf. bekendtgørelse om folkeskolens prøver, bekendtgørelse om nationale overgangstest og bekendtgørelse om måling af elevers trivsel i folkeskolen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, hvor og hvordan prøver, test og trivselsmåling konkret vil kunne afholdes, herunder om det kan foregå i tilbuddet.

Stk. 3. Det er kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunens ansvar at sikre det nødvendige dokumentationsgrundlag, når elever fritages fra fag, prøver, test og trivselsmålinger.

§ 5 i kvalitetsaftalebekendtgørelsen fastsætter, at bekendtgørelser udstedt i medfør af folkeskoleloven finder anvendelse med de modifikationer, der følger af folkeskolens styrelsesforhold.

Folkeskolelovens § 45, om ansættelse af en kommunal folkeskoleleder, gælder ikke for lederen af behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. Kommunalbestyrelsen skal derfor ved indgåelse af en kvalitetsaftale tage stilling til, hvilke af de beslutninger, som normalt er tillagt folkeskolelederen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2, og i regler i bekendtgørelser udstedt i medfør af folkeskoleloven, der kan tillægges tilbuddets leder. Det fremgår af kvalitetsaftalebekendtgørelsens § 7, stk. 2. Det gælder dog ikke kompetencen til at træffe beslutninger om den enkelte elevs fritagelse fra fag og deltagelse i prøver, der altid skal ligge hos en af kommunens folkeskoleledere.

Det fremgår således af § 7, stk. 1, i kvalitetsaftalebekendtgørelsen, at en af kommunalbestyrelsen udpeget skoleleder fra en af kommunens folkeskoler træffer beslutninger om den enkelte elevs fritagelse fra fag og fra deltagelse i prøver. Det betyder, at kompetencen til at træffe beslutninger om den enkelte elevs fritagelse for fag og for at aflægge en eller flere af folkeskolens prøver ikke kan overlades til tilbuddets leder. Denne kompetence skal altid ligge hos en af kommunalbestyrelsen udpeget skoleleder fra en af kommunens folkeskoler, herunder specialskoler.

Reglen i kvalitetsaftalebekendtgørelsens § 5 skal derfor ses i sammenhæng med kvalitetsaftalebekendtgørelsens § 7.

Det fremgår endvidere af § 7, stk. 3, i kvalitetsaftalebekendtgørelsen, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at lederen i tilbuddet har de nødvendige kompetencer til at træffe de beslutninger, der henlægges til tilbuddets leder, eller at de nødvendige kompetencer er til rådighed for lederen på anden vis.

I det omfang ledelsen ikke har de nødvendige pædagogiske og didaktiske kompetencer til at træffe disse beslutninger, vil kommunalbestyrelsen skulle tage stilling til, om det vil være muligt at sikre den fornødne faglige sparring, fx fra en ansat, der har gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden læreruddannelse, der er godkendt af børne- og undervisningsministeren i denne henseende, eller fra skolelederen ved den nærmeste folkeskole. I denne forbindelse vil kommunalbestyrelsen skulle være opmærksom på, at en ansat vil være underlagt den pågældende ledelses instruktionsbeføjelse og ikke i samme omfang som en skoleleder ved en af kommunens folkeskoler vil kunne pålægges at rapportere til kommunalbestyrelsen om uregelmæssigheder i regelanvendelsen.

Sammenhængen til bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand

§ 2 i kvalitetsaftalebekendtgørelsen fastsætter specifikt, hvilke paragraffer i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, der også finder anvendelse for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på et børne- og ungehjem og i et behandlings- og specialundervisningstilbud.

Fritagelse fra fag og fra deltagelse i prøver

Det fremgår af § 7, stk. 1, i kvalitetsaftalebekendtgørelsen, at kommunalbestyrelsen skal udpege en skoleleder fra en af kommunens folkeskoler til at træffe beslutninger om den enkelte elevs fritagelse fra fag og fra deltagelse i prøver.

Det fremgår endvidere af § 8, stk. 3, i kvalitetsaftalebekendtgørelsen, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er ansvarlig for at sikre det nødvendige dokumentationsgrundlag, når elever fritages fra fag, prøver, test og trivselsmålinger.

Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand:
--

§ 13. Har en elev usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, kan eleven med forældrenes samtykke fritages for undervisning i dette fag, dog ikke for så vidt angår dansk og matematik. Afgørelse herom træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Eleven skal have anden undervisning i stedet for det pågældende fag.

Stk. 2. Stk. 1 gælder tilsvarende ved fritagelse for den obligatoriske brobygning m.v. i 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 19 c, stk. 4, og for den obligatoriske selvvalgte opgave i 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 19 c, stk. 5.

Rammen for, hvornår en elev kan fritages fra specialundervisning i et fag, fremgår af § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Reglerne om fritagelse for et eller flere af folkeskolens fag, bortset fra dansk og matematik, i hvilke fag der altid skal undervises, og hvor der derfor ikke kan ske fritagelse, tager sigte på de situationer, hvor funktionsvanskeligheder på afgørende måde hindrer eleven i at få udbytte af undervisningen i faget. Eleven skal have anden relevant undervisning i de frigjorte timer.

Inden der træffes beslutning om helt at fritage en elev for et fag, bør indholdet i og målet for elevens læring i faget forsøgt tilpasset elevens forudsætninger.

Det er den folkeskoleleder, som kommunalbestyrelsen har udpeget, jf. § 7, stk. 1, i kvalitetsaftalebekendtgørelsen, der træffer beslutningen om fritagelse for et fag. Beslutningen skal træffes på grundlag af en aktuel pædagogisk-psykologisk vurdering. Det er en forudsætning for beslutningen, at forældrene er enige i, at eleven bliver fritaget for det pågældende fag. Der henvises nærmere til vejledningen om specialpædagogisk bistand i folkeskolen.

Såvel § 7, stk. 1 som § 8, stk. 3 i kvalitetsaftalebekendtgørelsen forudsætter, at der ved indgåelse af en kvalitetsaftale aftales en procedure mellem tilbuddets leder og den folkeskoleleder, der er ansvarlig for at træffe beslutninger om fritagelse fra fag.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar, jf. § 8, stk. 3, i kvalitetsaftalebekendtgørelsen, at der også er en procedure, der sikrer den nødvendige dokumentation af, at fritagelser sker efter reglerne, herunder på baggrund af en aktuel pædagogisk-psykologisk vurdering.

Fritagelse for at aflægge en eller flere af folkeskolens prøver

Bekendtgørelse om folkeskolens prøver:

§ 36. Skolens leder fritager en elev fra prøven, hvis eleven på grund af betydelig funktionsnedsættelse ikke, selv ikke på særlige vilkår, kan aflægge prøven. Fritagelse kan omfatte en eller flere prøver eller delprøver.

§ 37. Antager klasselæreren i samråd med det øvrige personale, der underviser eleven, at prøveafleggelse for en elev ikke vil være mulig, orienterer klasselæreren eleven og dennes

forældre om muligheden for fritagelse for prøveaflæggelse i en eller flere prøver eller delprøver, herunder konsekvenser i forhold til bestå-kravet ved folkeskolens afgangseksamen. Der skal i en sådan orientering indgå et forslag til, hvordan elevens udbytte af undervisningen kan evalueres på anden vis.

Stk. 2. Indstilling om fritagelse for prøveaflæggelse afgives af klasselæreren til skolens leder.

Stk. 3. Skolens leder træffer på baggrund af indstillingen fra klasselæreren og efter samråd med elevens forældre og lærere i de berørte fag afgørelse om fritagelse for prøveaflæggelse. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Stk. 4. Afgørelse efter stk. 1 træffes på baggrund af en pædagogisk-psykologisk vurdering om, at eleven på grund af sine vanskeligheder ikke kan aflægge prøven, herunder aflægge prøven på særlige vilkår. Andre sagkyndige kan inddrages.

Stk. 5. Inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning kan undlades, hvis skolens leder vurderer, at det ikke er nødvendigt, og hvis forældrene er enige heri.

Stk. 6. Skolens leder skal sikre, at forældrene orienteres om, at de til enhver tid kan anmode om, at pædagogisk-psykologisk rådgivning inddrages.

§ 38. Afgørelse om fritagelse for aflæggelse af prøve skal ledsages af en beslutning om, hvordan elevens udbytte af undervisningen kan evalueres på anden vis. Evalueringen, der skal træde i stedet for prøven, skal finde sted i samme prøvetermin. Er en elev fritaget for prøveaflæggelse i et fag, der ikke bliver udtrukket til prøve, skal der ikke ske en evaluering af elevens udbytte af undervisningen i dette fag.

Stk. 2. En afgørelse om fritagelse for prøveaflæggelse skal være truffet inden den 1. december forud for prøveterminen maj-juni og inden den 1. oktober forud for prøveterminen december-januar. Såfremt det ikke er muligt at træffe afgørelse om fritagelse for prøveaflæggelse inden den 1. december eller den 1. oktober, skal afgørelsen træffes snarest muligt herefter.

Rammen for, hvornår en elev kan fritages fra at deltage i en eller flere af folkeskolens prøver, fremgår af §§ 36-42 i bekendtgørelse om folkeskolens prøver.

Såvel § 7, stk. 1 som § 8, stk. 3, i kvalitetsaftalebekendtgørelsen forudsætter, at der ved indgåelse af en kvalitetsaftale aftales en procedure mellem tilbuddets leder og den folkeskoleleder, der er ansvarlig for at træffe beslutninger om fritagelse fra deltagelse i en eller flere prøver.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar, jf. § 8, stk. 3, i kvalitetsaftalebekendtgørelsen, at der også er en procedure, der sikrer den nødvendige dokumentation af, at fritagelser for prøver samt aflæggelse af prøver på særlige vilkår, sker efter reglerne i bekendtgørelse om folkeskolens prøver.

For nærmere om fritagelse for prøver og prøveaflæggelse på særlige vilkår henvises til bekendtgørelse om folkeskolens prøver.

Fritagelse for obligatoriske test og den nationale trivselsmåling

Folkeskolelovens § 45, om kompetence hos en kommunal ansat folkeskoleleder, gælder ikke for lederen af behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem.

Kommunalbestyrelsen skal derfor ved indgåelse af en kvalitetsaftale tage stilling til, hvilke af de beslutninger, som normalt er tillagt folkeskolelederen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2, og i regler i bekendtgørelser udstedt i medfør af folkeskoleloven, der kan tillægges tilbuddets leder. Det fremgår af kvalitetsaftalebekendtgørelsens § 7, stk. 2. Det gælder dog ikke kompetencen til at træffe beslutninger om den enkelte elevs fritagelse fra fag og deltagelse i prøver, der altid skal ligge hos en folkeskoleleder, jf. § 7, stk. 1, i kvalitetsaftalebekendtgørelsen.

Kompetencen til at fritage en elev for deltagelse i en eller flere af de obligatoriske test, jf. reglerne herom i bekendtgørelse om nationale overgangstest og for deltagelse i den nationale trivselsmåling, jf. bekendtgørelsen herom, vil kunne henlægges til lederen af et behandlings- og specialundervisningstilbud eller lederen af specialundervisningstilbuddet på et børne- og ungehjem, hvis den pågældende har de nødvendige kompetencer til det.

Afholdelse af prøver, test og den nationale trivselsmåling

Bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og kvalitetsaftaler m.v. i behandlings- og specialundervisningstilbud og på børne- og ungehjem:

§ 8. Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen skal udpege en skoleleder fra en af kommunens folkeskoler som ansvarlig for afholdelse af test, prøver og den nationale trivselsmåling, jf. bekendtgørelse om folkeskolens prøver, bekendtgørelse om nationale overgangstest og bekendtgørelse om måling af eleveres trivsel i folkeskolen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, hvor og hvordan prøver, test og trivselsmåling konkret vil kunne afholdes, herunder om det kan foregå i tilbuddet.

Stk. 3. Det er kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunens ansvar at sikre det nødvendige dokumentationsgrundlag, når elever fritages fra fag, prøver, test og trivselsmålinger

Det fremgår af § 8, stk. 1, i kvalitetsaftalebekendtgørelsen, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen skal udpege en skoleleder fra en af kommunens folkeskoler, som ansvarlig for afholdelse af test, prøver og den nationale trivselsmåling, jf. bekendtgørelse om folkeskolens prøver, om nationale overgangstest og om måling af eleveres trivsel i folkeskolen.

Det fremgår af § 8, stk. 2, i kvalitetsaftalebekendtgørelsen, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, hvor og hvordan prøver, test og trivselsmåling konkret vil kunne afholdes, herunder om det kan foregå i tilbuddet.

Det betyder, at kommunalbestyrelsen, når den indgår en kvalitetsaftale, skal sikre, at der er udpeget en folkeskoleleder fra en af kommunens folkeskoler, herunder specialskoler, som har ansvaret for at sikre at afholdelse af prøver, nationale test, og trivselsmåling, sker inden for rammerne af reglerne herfor. Reglerne fremgår af bekendtgørelse om folkeskolens prøver, bekendtgørelse om nationale overgangstest, og bekendtgørelse om måling af elevernes trivsel i folkeskolen.

Personalets kvalifikationer kvalitetsaftalebekendtgørelsens § 3

Bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og kvalitetsaftaler m.v. i behandlings- og specialundervisningstilbud og på børne- og ungehjem:

§ 3. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem og i et behandlings- og specialundervisningstilbud varetages af personale med de fornødne pædagogiske og faglige kompetencer for opgaven.

Stk. 2. For at varetage organiseringen og tilrettelæggelsen af specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand, jf. stk. 1, skal den pågældende have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen, jf. § 28 i folkeskoleloven, eller en uddannelse, der af Uddannelses- og Forskningsstyrelsen er godkendt til at varetage undervisning i 1.-10. klasse, jf. § 30 b i folkeskoleloven.

Folkeskoleloven:

§ 22 b.

...

Stk. 2. Kvaliteten af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter stk. 1, vurderes inden for følgende temaer:

- 1) Undervisningens organisering.
- 2) Undervisningens tilrettelæggelse og indhold.
- 3) Kompetencer hos medarbejdere og ledelsen.
- 4) Samarbejde med det lokale skolevæsen m.v.

...

§ 28. For at kunne varetage undervisningen i folkeskolens 1.-10. klasse skal underviseren have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden læreruddannelse, der er godkendt af børne- og undervisningsministeren i denne henseende, jf. dog stk. 2 og §§ 29 a, 30 og 30 c. Godkendelsen kan betinges af, at de uddannede består en prøve ved en professionshøjskole, der af børne- og undervisningsministeren er godkendt til at uddanne lærere i folkeskolen.

Stk. 2. Der kan ansættes personer med særlige kvalifikationer til at undervise i enkelte fag.

Det er fastsat, at kvaliteten af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand blandt andet også skal vurderes ud fra kompetencer hos medarbejdere og ledelsen, jf. § 22 b, stk. 2, nr. 3 i folkeskoleloven. Det sikres hermed, at der ved kommunalbestyrelsens vurdering af kvaliteten af et tilbud tages stilling til tilbuddets medarbejders kompetencer. Ved vurderingen vil der således skulle tages stilling til, om medarbejderne i tilbuddet har de nødvendige kompetencer til at varetage undervisningen, jf. folkeskolelovens kapitel 4. I denne vurdering vil skulle indgå, at den, der tilrettelægger undervisningen, skal have de fornødne kvalifikationer til at varetage undervisningen efter folkeskolelovens §§ 28 og 29.

Det følger blandt andet af kapitel 4 i folkeskoleloven vedrørende lærere og øvrigt undervisende personale, at for at kunne varetage undervisningen i folkeskolens 1.-10. klasse skal underviseren

have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden læreruddannelse, der er godkendt af børne- og undervisningsministeren i denne henseende, jf. dog stk. 2 og §§ 29 a, 30 og 30 c. Godkendelsen kan betinges af, at de uddannede består en prøve ved en professionshøjskole, der af børne- og undervisningsministeren er godkendt til at uddanne lærere i folkeskolen. Det følger endvidere af folkeskolelovens § 29, at personale med lærer- eller pædagoguddannelse, jf. §§ 28 og 29, kan varetage undervisning i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin. Det er en betingelse, at pædagogen på 1.-3. klassetrin varetager afgrænsede undervisningsopgaver inden for sine kompetencer og kvalifikationer i øvrigt. Tilsvarende er det en betingelse, at læreren i børnehaveklassen varetager afgrænsede undervisningsopgaver inden for sine kompetencer og kvalifikationer i øvrigt. Det følger derudover af folkeskolelovens § 30, at personale med pædagoguddannelse, jf. § 29, og andet personale med relevante kvalifikationer kan varetage understøttende undervisningsopgaver.

Ved vurderingen vil der endvidere skulle tages stilling til, om ledelsen i tilbuddet har de nødvendige kompetencer til at tage ansvaret for undervisningen. I denne forbindelse vil der skulle tages stilling til, om ledelsen har forudsætningerne for at træffe de beslutninger om eleverne, som normalt træffes af skolelederen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2.

Magtanvendelse på børne- og ungehjem og behandlings- og specialundervisningstilbud

Folkeskoleloven:

§ 52 a. For undervisere, der er ansat på børne- og ungehjem, og elever, der er anbragt på børne- og ungehjem, jf. § 20, stk. 5, 2. pkt., gælder uanset § 52 bestemmelserne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og kvalitetsaftaler m.v. i behandlings- og specialundervisningstilbud og på børne- og ungehjem:

§ 6. For ansatte og elever på specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, gælder bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen med de undtagelser, der følger af folkeskolelovens § 52 a.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at der sker indberetning og registrering af magtanvendelse over for elever på et behandlings- og specialundervisningstilbud, og for elever, der er henvist til specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem som dagelever, til kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen.

Bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen:

§ 17. For magtanvendelse gælder lovgivningens almindelige regler om nødværge, nødret og lovlig retshåndhævelse, jf. straffeloven og retsplejeloven. Legemlig afstraffelse og nedværdigende behandling er ikke tilladt. For at afværge, at en elev øver vold mod sig selv eller andre eller ødelægger eller beskadiger ting, kan der anvendes magt i fornødent omfang.

Voksenansvarsloven gælder blandt andet for anbragte børn og unge. Det betyder, at når elever undervises på et behandlings- og specialundervisningstilbud, vil de ikke være omfattet af bestemmelserne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Det betyder også, at reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge ikke gælder for elever, der undervises som dagelever på et specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem

Det medfører, at de ansatte undervisere på børne- og ungehjemmet, såfremt de underviser både anbragte børn og unge og dagelever vil være omfattet af bestemmelserne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, og af folkeskolelovens regler om indberetning af magtanvendelse i bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen, når de underviser dagelever. Det præciseres i § 17 i bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen, at de almindelige regler om nødværge, nødret og lovlig retshåndhævelse, jf. straffeloven og retsplejeloven, også gælder i folkeskolen i relation til magtanvendelse.